

ÜNİVERSİTE YEREL YÖNETİM SANAYİ TOPLUM İŞBİRLİĞİYLE MESLEK YÜKSEKOKULLARI KURULMASINA İLİŞKİN BİR MODEL

Yrd. Doç. Dr. Ayhan ŞAMANDAR

Düzce Üniversitesi, Kaynaşlı Meslek Yüksekokulu, Kaynaşlı, 81960 Düzce, Türkiye
ayhansamandar@duzce.edu.tr

Prof. Dr. Funda SİVRİKAYA ŞERİFOĞLU

Düzce Üniversitesi, Konuralp Yerleşkesi, 81620 Düzce, Türkiye
fundaserifoglu@duzce.edu.tr

Yrd. Doç. Dr. Hakan POLAT

Düzce Üniversitesi, Gölyaka Meslek Yüksekokulu, Gölyaka, 81800 Düzce, Türkiye
hakanpolat@duzce.edu.tr

Doç. Dr. Ercan ÖZGAN

Düzce Üniversitesi, Düzce Meslek Yüksekokulu, 81010 Düzce, Türkiye
ercanozgan@duzce.edu.tr

Doç. Dr. Serkan SUBAŞI

Düzce Üniversitesi, Gümüşova Meslek Yüksekokulu, Gümüşova, 81850 Düzce, Türkiye
ercanozgan@duzce.edu.tr

Öğr. Gör. İlyas Temel ŞAFAK

Düzce Üniversitesi, Kaynaşlı Meslek Yüksekokulu, Kaynaşlı, 81960 Düzce, Türkiye
temelsafak@duzce.edu.tr

Telif Deklerasyonu: Biz bu bildirinin yazarları olarak sunulan fikirlerin tamamen bize ait olduğunu beyan ederiz.

Sorumlu Yazar: Yrd. Doç. Dr. Ayhan ŞAMANDAR

ÜNİVERSİTE YEREL YÖNETİM SANAYİ TOPLUM İŞBİRLİĞİYLE MESLEK YÜKSEKOKULLARI KURULMASINA İLİŞKİN BİR MODEL

Özet

Bu bildiri, bir yılda hiçbir kamu finansal kaynağı kullanılmadan Düzce'nin beş ilçesinde meslek yüksekokullarının kurulması ve toplumun her kesimiyle bölgesel kalkınmayı destekleyecek işbirlikleri yürütmek üzere yapılanması modelini incelemektedir. Bildiri; veri/bilgi toplanması, modelin geliştirilmesi, yerel dinamiklerin harekete geçirilmesi, planların uygulanması ve sürdürülebilirliğin güvence altına alınmasıyla ilgili aşamaları analitik bir bakış açısıyla aktarmaktadır.

Düzce Üniversitesi 2006 yılında kurulmuş, 2007 yılında lisans ve önlisans birimlerine dönük planlarını ulusal ve bölgesel ölçekte geniş bir araştırma, analiz ve paydaşlarla etkileşim sonucunda belirlemiştir. Meslek yüksekokulu çalışmaları kapsamında İlin mesleki ve teknik ortaöğretim yapısı ve ülkemizdeki mevcut önlisans programları incelenmiştir. Ülkede ve bölgede ihtiyaç duyulan nitelikli ara insangücü profili araştırılmıştır.

Yerel paydaşların katkılarıyla ve üniversite-yerel yönetim-sanayi-toplum bütünleşmesi çerçevesinde, laboratuvar-atölye-kantin-spor sahası gibi genelde ihmal edilen alanları da içerecek şekilde toplam 24 program içeren beş meslek yüksekokulu kurulmuştur.

Programlar; bölge ve ülke genelindeki nitelik ve yeterlilik ihtiyaçları göz önüne alınarak, program doluluk oranları incelenerek ve ilçelerdeki ekonomik yapı düşünülerek seçilmiştir.

Sürdürülebilirliği sağlamak üzere, yükseköğrenim kurumu kurma ve geliştirme amacını taşıyan ve ilçe ileri gelenlerinin yer aldığı dernekler oluşturulmuştur.

Okulların yönetici ve çalışanları, sanayi ve toplumun her kesimiyle sıkı bir iletişim, etkileşim ve işbirliği içerisinde çalışarak öğrencilere aylık burs ve staj olanağı, firma yöneticilerinin derslere girmeleri, firma laboratuvarlarının okul tarafından kullanımı ve istihdam garantisi gibi olanaklar sağlamışlardır. Müfredat üzerinde sanayicilerle tartışılmış, mezunların istihdam edilebilirliğini sağlayacak değişiklikler mevzuatın izin verdiği ölçüde gerçekleştirilmiştir.

İşkur ve Halk Eğitimi Merkezleriyle yapılan işbirlikleriyle, topluma ve işsizlere yönelik çeşitli eğitim ve meslek edindirme kursları düzenlenmektedir.

Bildiride modelin incelenmesi yanında bu türden uygulamaların örneklerine de yer verilmiştir.

Anahtar kelimeler: Kuruluş modeli, Meslek yüksekokulları, Sanayi işbirliği, Yerel yönetim ve toplum işbirliği

GİRİŞ

Mesleki ve Teknik Eğitimin Önemi

Mesleki ve teknik eğitim; bilim ve teknolojideki gelişmelere paralel olarak, bireylere iş hayatındaki belirli bir meslekle ilgili bilgi, beceri, davranışlar kazandıran ve bireylerin yeteneklerini geliştiren eğitim sürecidir. Milli Eğitim Temel Kanununun 3.maddesine göre mesleki ve teknik eğitim; ilgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamaktır.

Günümüz mesleki eğitimin temelleri Osmanlı'da 1718'den sonra başlar. 1726'da matbaanın kurulması ile adımlar hızlanır. İlk kuvvetli adım 1860'da Mithat Paşa tarafından atılır. İslahhaneler. Buradaki çalışmaların yararı görüldükten sonra 1868'de bugünkü Sultan Ahmet Endüstri Meslek Lisesi (Sanayi Mektebi) kurulmuştur.

1923 – 1924 Öğretim yılında faaliyette bulunan Edirne, İstanbul, Adana, Bursa, Ankara, Sivas, Kastamonu Sanat okulları ile kapanmak üzere olan birkaç okul Cumhuriyet dönemine devredilmiştir.

Cumhuriyet Döneminde; 1923 yılında eğitim sorunlarını görüşmek üzere toplanan ilk Heyet-i İlmiye programında Mesleki ve Teknik Eğitime de değinilmiştir.

1933 yılında 2287 sayılı kanunla Mesleki ve Teknik Eğitim Umum Müdürlüğü kurulmuştur.

1934 yılında Kız Teknik, 1937 yılında Erkek Teknik öğretmen okulu açıldı ve Mesleki Teknik Eğitimin modern çağı başlamış oldu.

Gelişen teknolojiye bağlı olarak meslek alanlarındaki çeşitliliğin artması ve mevcut mesleklerdeki nitelik ve nicelin değişimine ayak uydurabilme meslek öncesi eğitimin önemini artırmıştır. Mesleki ve teknik eğitim, bireylere bu değişime ayak uydurmalarını sağlayacak önemli kurumlar olarak ortaya çıkmaktadır. Teknolojiyle birlikte bilginin sürekli artması, çok bilgi edinmek yerine, bilgi üretimini ve işlevsel bilgiyi öğrenmenin önemini artırmıştır. Bilgi patlamasıyla birlikte bazı meslekler ömrünü tamamlamış ve yeni meslekler ortaya çıkmıştır. Burada önemli olan, bireylerin artan bilgiyle birlikte mesleki yaşamlarındaki yeniliklere uyumlarını kolaylaştıracak gerekli bilgi, beceri ve tutum kazandıracak bir eğitim almaları sağlanmasıdır.

Eğitim kurumları işsizlik problemlerine gerekli hassasiyeti göstererek niteliksiz ve üretime katkıda bulunmayan nüfus oluşumuna engel olabilmelidir.

Günümüzde uluslararası rekabetin gelişmesi, rekabet üstünlüğü, teknolojik yeniliklere paralel olarak çalışanların bilgi ve beceri düzeylerini yükseltmekle sağlanabilir. Yeni bilgi ve teknolojilerin artan bir hızla geliştiği dünyamızda, bu hızlı gelişmeye uyum sağlayabilecek eğitim düzeyi ve niteliğine sahip iş gücünün yetiştirilmesi önem taşımaktadır. Bu bakımdan, işgücünün zaman içinde değişen ve gelişen teknolojilere ve yeni istihdam olanaklarına uyum sağlayacak şekilde yeniden eğitilmesi de zorunluluk haline gelmiştir.

Ülkemiz ekonomik kalkınmasını sanayiye dayandırmayı hedeflemiştir. Bu hedefi gerçekleştirmek için öncelikle bilim ve teknolojiadaki çağdaş gelişme ve değişimler, çağın gerekleri ve toplumun ihtiyaçları doğrultusunda yani mesleki ve teknik eğitim alanında değerlendirilmelidir. Ayrıca bu gelişme ve değişimleri, mal ve hizmet üretimine yansıtabilecek kaliteli insan gücünün yetiştirilmesi zorunluluğu bulunmaktadır.

Mesleki Teknik Eğitim programları arasında, ülkelerin eğitim sistemlerine göre bir takım farklılıklar görülmektedir. Kimi ülkelerde Mesleki Teknik Eğitim okul odaklıdır. Okul odaklı mesleki eğitim programları teorik ağırlıklıdır. Bunun yanında Mesleki Teknik Eğitim'in okul-işyeri odaklı olduğu ülkelerde ise, hem teorik hem de pratik bilgiler öğrenilir.

Okul odaklı Mesleki Teknik Eğitim’de eğitim, mesleki örgün ve yaygın eğitim kurumlarında verilir. Bu Mesleki Teknik Eğitim türünde, genel eğitim ile mesleki eğitime ayrılan zaman açısından ülkeler arasında farklı uygulamalar bulunmaktadır.

Avrupa Birliği’nde Mesleki ve Teknik Eğitimin Gelişimi ve Yapısı

Farklı ülkelerdeki mesleki ve teknik eğitim sistemlerinin yapı ve işleyişinin değerlendirilmesi ve karşılaştırılması, ülkelerin kalkınmasında mesleki ve teknik eğitimin rolünü belirlemek açısından oldukça yararlıdır.

AB üyesi ülkelerde çeşitli mesleki teknik eğitim sistemleri uygulanmaktadır. 1994 yılında Paris’te düzenlenen Mesleki ve Teknik Eğitim (VOTEC) toplantısında dünya ölçeğindeki Mesleki Teknik Eğitim sistemlerinde en çok kullanılanlar, üç ana başlık altında toplanmıştır.

Bürokratik veya Okul Merkezli Model (Fransa, kısmen Hollanda): Okul temeli Mesleki Teknik Eğitim modelidir. Tam zamanlı meslek modeline ağırlık verilir. Bu model, genel eğitim ve özellikle okul temelli mesleki eğitimin olduğu iki ayrı eğitim sisteminden oluşur.

Liberal Anglo-Saxon Model (ABD, İngiltere ve kısmen Japonya): İş başında eğitim (çıraklık eğitimi) modelidir. Bu sistem genellikle genel eğitimi ve az sayıdaki gençler için zorunlu eğitimden sonra uygulanan sanayide iş başında (on the job training) eğitimi içermektedir.

İkili Model (Almanya, Avusturya ve Danimarka): İkili modelde bürokratik ve liberal modeller arasında denge sağlanmaya çalışılır. Bu anlamda eğitimin okul ile sanayi arasında paylaşıldığı bir eğitim sistemidir. İkili modeldeki esas amaç, okul ve firmaların farklı bir altyapıda iş birliğini sağlamaktır. Mesleki eğitim kursları düzenlenerek sosyal ortaklar ve hükümetler tarafından desteklenir. Eğitimlerin teorik kısmı hükümetin, pratik kısmı şirketlerin sorumluluğundadır. Dezavantajları ise mesleki eğitim kurslarına uyum sağlanmasının uzun zaman alması ve staj yapılacak firmanın sağlanmasında zorluklarla karşılaşılmasıdır.

MESLEK YÜKSEKOKULLARI

Meslek Yüksekokullarının Genel Yapısı

Meslek Yüksekokulları, 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu’nun 3.maddesinde “Belirli mesleklere yönelik ara insangücü yetiştirmeyi amaçlayan dört yarı yıllık eğitim-öğretim sürdüren bir yükseköğretim kurumudur” biçiminde tanımlanmıştır. Kuruluş şekillerine göre ülkemizde üç çeşit meslek yüksekokulu bulunmaktadır. Bunlar devlet üniversiteleri tarafından kurulmuş olan meslek yüksekokulları, vakıf üniversiteleri tarafından kurulmuş meslek yüksekokulları ve üniversite kurma şartına bağlı olmaksızın 4702 Sayılı Kanun hükümlerine göre vakıflar tarafından kurulan meslek yüksekokullarıdır.

Meslek yüksekokullarının yükseköğretim sistemi içindeki payını artırmak için son yıllarda alınan bazı önlemler aşağıda belirtilmiştir.

- Sayıları 100’e yaklaşan yeni meslek yüksekokulu açılmıştır.
- Meslek yüksekokullarında ikinci öğretim yaygınlaştırılmıştır.

- Uzaktan öğretim artırılmıştır.
- Büyük il merkezlerindeki 26 meslek yüksekokulunda Devlet Planlama Teşkilatı'ndan sağlanan maddi olanaklarla kapasite artışına gidilmiştir.
- Vakıfların meslek yüksekokulu kurması desteklenmiştir.
- AÖF önlisans programları geliştirilerek daha fazla öğrencinin yerleştirilmesi sağlanmıştır.
- Meslek liselerinden meslek yüksekokullarına sınavsız geçiş uygulaması başlatılmıştır.

2004-2005 yılı itibarıyla meslek yüksekokullarının örgün yükseköğretim sistemi içindeki payı % 30.82'ye çıkmaktadır. Bu oran gelişmiş ülkelerin çoğunda %30'un üzerinde olup Singapur'da %59, Tayvan'da %55, İsviçre'de %47, ABD'de %45'tir.

Meslek yüksekokullarında bulunan toplam öğrenci sayısının, yükseköğretim gören toplam öğrenci sayısının 2009-2010 eğitim-öğretim yılı itibarıyla % 16.8'i olduğu görülmektedir. Bu durumda, açık öğretim de dahil toplam yükseköğretim öğrenci sayısının yaklaşık 1/6'sını meslek yüksekokulları öğrencileri oluşturmaktadır.

Tablo 1. MYO'lardaki öğrenci sayısının yükseköğretimdeki öğrenci sayısı içindeki oranı

Yıllar	MYO'lardaki Öğrenci Sayısının Yükseköğretimdeki Toplam Öğrenci Sayısı İçindeki Oranı (Polis ve TSK MYO'lar Hariç)
2004-2005	% 20,40
2005-2006	% 21,05
2006-2007	% 21,80
2007-2008	% 21,90
2008-2009	% 20,60
2009-2010	% 16,80

Kaynak: ÖSYM 2004-2005, 2005-2006, 2006-2007, 2007-2008 , 2008-2009 ve 2009-2010 Öğretim Yıllarına ait Yükseköğretim İstatistikleri

Yükseköğretimdeki son yıllardaki sayısal artışlar dolayısıyla, üniversite, MYO ve programlarının sayısı sürekli olarak değişmektedir (genel olarak artmaktadır). Aşağıdaki tabloda, 2005-2006 yılından 2010-2011 yılına kadar MYO sayılarındaki değişimler gösterilmiştir.

Tablo 2. MYO sayılarındaki değişimler

Öğretim Yılı	Devlet Üniversitesi	Vakıf Üniversitesi	Vakıf Meslek Yüksekokulu	Diğer MYO	Toplam
2010-2011	586	34	9	31	660
2009-2010	560	37	6	31	634
2008-2009	525	34	4	31	594

2007-2008	487	29	2	29	547
2006-2007	468	26	3	29	526
2005-2006	457	26	3	29	515

Kaynak: 2010 ÖSYM İstatistikleri

MYO kontenjanları, yerleştirilen, sınavsız yerleştirilen öğrenci sayıları ve sınavsız/yerleşen oranının yıllara göre değişimi aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 3. MYO kontenjan ve yerleştirme bilgileri

Eğ-Öğr. Yılı	Kontenjan	Yerleştirilen	Sınavsız	Sınavsız/Yerleştirilen
2010-2011	308.980	232.939	129.462	% 55,60
2009-2010	305.230	258.612	112.227	% 43,00
2008-2009	260.155	287.547	110.733	% 38,50
2007-2008	211.460	236.881	134.092	% 56,60
2006-2007	202.342	235.033	130.663	% 55,60
2005-2006	195.667	216.608	133.594	% 61,70
2004-2005	189.562	195.086	133.612	% 68,50

Kaynak: 2010 ÖSYM İstatistikleri

2010-2011 Eğitim-Öğretim yılı meslek yükseokulları birinci öğretim, ikinci öğretim ve uzaktan eğitim de kontenjan, yerleşen ve yeni kayıt oranları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 4. 2010-2011 Eğitim-Öğretim Yılı MYO Öğrenci Sayılarının Dağılımı

	Kontenjan	Yüzde	Yerleşen	Yüzde
Birinci Öğretim	190.324	% 61,60	154.698	% 66,40
İkinci Öğretim	110.868	% 35,90	72.773	% 31,20
Uzaktan Eğitim	7.788	% 2,50	5.468	% 2,40
Toplam	308.980	% 100,00	232.939	% 100,00

Kaynak: 2010 ÖSYM İstatistikleri

Türkiye’de meslek yükseokullarında 2010-2011 yılında eğitim-öğretim yapılan toplam program sayısı ve birinci öğretim, ikinci öğretim ve uzaktan eğitim bakımından dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 5. Program sayıları

	Program Sayısı	Yüzde (%)
Birinci öğretim	3.921	% 65,20
İkinci öğretim	2.034	% 33,80
Uzaktan Eğitim	59	% 1,00
Toplam	6.014	% 100,00

Kaynak: 2010 ÖSYM İstatistikleri

2010-2011 eğitim-öğretim yılında sınavlı, sınavsız yerleşen, Meslek Lisesi, Genel Lise mezunu yerleşen adayların sayıları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 6. 2010-2011 eğitim-öğretim yılı MYO yerleşen öğrenci sayıları

Yer	Sınavlı	Sınavsız	M.Lisesi Mezunu	Genel Lise Mezunu
MYO	103.672	129.462	140.848	92.286

Kaynak: 2010 ÖSYM İstatistikleri

YÖK çatısı altındaki ve diğer meslek yüksekokullarında yeni kayıt, mevcut, mezun, öğretim elemanı ve öğrenci/öğretim elemanı sayıları üç yıla ait sayısal göstergeler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 7. MYO öğrenci ve öğretim elemanı sayıları

Öğretim Yılı	MYO Türü	Yeni Kayıt	Mevcut	Mezun	Öğretim Elemanı	Öğrenci / Öğretim Elemanı
2009-2010	MYO	229.504	593.955	133.012	10.613	55,9
	Polis ve TSK MYO	9.582	19.122	9.522	1.547	12,4
2008-2009	MYO	232.188	548.695	124.301	8.216	66,8
	Polis ve TSK MYO	9.622	19232	9.351	1.485	13
2007-2008	MYO	193.634	502.622	116.384	7.783	64,6
	Polis ve TSK MYO	9.675	19.118	9.227	1.520	12,6
2006-2007	MYO	190.291	482.208	98.766	7.086	68
	Polis ve TSK MYO	9.468	19.365	9.234	1.648	11,8

Kaynak: ÖSYM 2009-2010 Öğretim Yılı Yükseköğretim İstatistikleri

Devlet Planlama Teşkilatı tarafından hazırlanan 2007-2013 dönemini kapsayan Dokuzuncu Kalkınma Planında, mesleki eğitimin önemine değinilerek, istihdamın artırılmasında eğitimin işgücü talebine duyarlı hale getirilmesiyle ilgili şu tespitler yapılmıştır;

İşgücünün, 2000 yılında yüzde 73,8'i, 2005 yılında yüzde 67,3'ü lise altı eğitilmiş ve okuma yazma bilmeyenlerden oluşmaktadır. İşgücü içinde yükseköğretim ve fakülte mezunlarının payı 2000 yılında yüzde 8,8 iken, 2005 yılında yüzde 11,5'e yükselmiştir. İşgücünün eğitim düzeyi Plan döneminde yükselmekle birlikte, AB ortalamasına göre düşük olmaya devam etmiştir. Bu durum nitelik ve beceri düzeyi yüksek insan gücüne ihtiyaç duyulan günümüzde önemli bir sorun olarak varlığını sürdürmektedir.

Ekonominin ihtiyaç duyduğu alanlarda ara eleman temininde zorluk yaşanmasına rağmen, mesleki eğitim mezunlarının işsizlik oranı yüksektir. Bu oran 2000 yılında yüzde 10,9'dan 2005 yılında yüzde 13,3'e yükselmiştir. Bu durum bilişsel yetenekleri yüksek öğrencilerin mesleki eğitimi tercih etmemesi, mesleki eğitim sisteminin işgücü piyasasının ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikte olmaması, mevcut mesleki eğitim programlarının ilgili tüm taraflarla işbirliği içinde güncellenmemesi, donanım eksikliği ve nitelikli eğitim personelinin yetersiz olması gibi nedenlerden kaynaklanmaktadır. Eğitim programlarının gözden geçirilmesi çerçevesinde, mesleki eğitimin işgücü piyasasındaki gelişmelere cevap verecek esnekliğe

kavuşturulması amacıyla modüler sisteme geçilmesine yönelik çalışmalara sosyal tarafların katılımıyla başlanmıştır.

Eğitim kurumları dışında kazanılan becerileri de belgelendirecek tutarlı ve güvenilir, meslek standartlarına dayalı bir sınav ve belgelendirme sistemi oluşturulamamıştır. Ancak, meslek standartları, sınav ve belgelendirme sistemini devlet, işçi ve işveren kesimleriyle işbirliği içinde kurmak, yaygınlaştırmak, geliştirmek ve idame ettirmek amacıyla Ulusal Mesleki Yeterlikler Kurumunun oluşturulmasına yönelik yasal düzenleme çalışmaları sürdürülmektedir.

Planda, eğitim sisteminin geliştirilmesine yönelik yapılacak çalışmalarda belirtilen hususlar; Meslek yüksekokulları ile mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları arasında program bütünlüğünün bulunmaması, mesleki ve teknik eğitim programlarının işgücü piyasasının taleplerine uygun olarak güncellenememesi sonucu mesleki ve teknik eğitim mezunlarının istihdamı artırılmamakta ve mesleki eğitime olan talebi azalmaktadır.

Üniversite-iş dünyası işbirliği çerçevesinde; rekabetçi ve bilgiye dayalı ekonominin gerektirdiği özellikleri içeren ve araştırma potansiyelinin gelişmesine daha çok katkıda bulunan işgücü eğitimi geliştirilecektir. Teknik personelin nitelikleri konusunda standartlar getirilecek, çeşitli sertifikasyon programları düzenlenerek düzey farklılıkları ortadan kaldırılacaktır. Nitelikli insan gücü yetiştirilecek ve mevcut işletmelerde çalışanların mesleki ve teknik niteliklerinde iyileştirmeye yönelik çalışmalar desteklenecektir. Eğitim programlarıyla teknoloji üretimine ve Ar-Ge'ye yatkın işgücü yetiştirilmesi sağlanacaktır.

Eğitimin işgücü talebine duyarlılığının artırılmasıyla ilgili olarak; Mesleki ve teknik eğitimde modüler ve esnek bir sisteme geçilecek, yükseköğretim ve ortaöğretim düzeyindeki mesleki eğitim, program bütünlüğünü esas alan tek bir yapıya dönüştürülecek, mesleki eğitimde, nitelikli işgücünün yetiştirilmesinde önemli yeri olan uygulamalı eğitime ağırlık verilecektir. Mesleki eğitim sistemi, öğrencilere ekip halinde çalışabilme, karar verebilme ve sorun çözebilme, sorumluluk alabilme gibi işgücü piyasasının gerektirdiği temel becerilere sahip öğrenci yetiştirecektir.

Ekonominin ara eleman ihtiyacını karşılamak için mesleki eğitim faaliyetlerinin kümeleşme ortamı oluşturan OSB'lerde ilgili hizmet kurumları ve özel sektörle etkili işbirliği içinde yaygınlaşmasını sağlayan mekanizmalar güçlendirilecektir. İşletmeler ve sivil toplum kuruluşlarının nitelikli işgücü yetiştirmeye yönelik faaliyetleri desteklenecektir.

Üniversitelerin toplumla ve iş dünyasıyla tam bir etkileşim içinde yerel uzmanlaşma alanlarına yönelik eğitim, araştırma ve hizmet faaliyetlerinde yoğunlaşması sağlanacaktır. Bu çerçevede, üniversite-sanayi işbirliğine ve yerel uzmanlaşmaya dayalı üretimi desteklemek üzere uygun bölgelerde sektörel organize sanayi bölgeleri uygulaması yapılacaktır.

Düzce Üniversitesi'ndeki Meslek Yüksekokullarının Kuruluş Süreci

Düzce Üniversitesi 2006 yılında kurulmuş, 2007 yılında lisans ve önlisans birimlerine dönük planlarını ulusal ve bölgesel ölçekte geniş bir araştırma, analiz ve paydaşlarla etkileşim sonucunda belirlemiştir.

Rektörlüğümüze ilçelerimizden meslek yükseokulu kurulması konusunda talepler iletilmiştir. Bu taleplerin incelenmesi için komisyon kurulmuştur. Kurulacak meslek yüksekokullarını

ilgili olarak İlçelerde Kaymakamlık, Belediye Başkanları, Kamu Kurum ve Kuruluş yetkilileri ile sanayi temsilcilerinin de katılımlarıyla toplantılar düzenlenmiştir.

Meslek yüksekokulu çalışmaları kapsamında İlin mesleki ve teknik ortaöğretim yapısı ve ülkemizdeki mevcut önlisans programları incelenmiştir. Ülkede ve bölgede ihtiyaç duyulan nitelikli ara insan gücü profili araştırılmıştır.

Ülke genelinde kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör ve sivil toplum örgütlerinden açılacak programlar hakkında görüşler alınmıştır. Bu görüşler, İlçelerde yapılan geniş katılımlı toplantılar, sektörlerin önerileri ve değerlendirmelerimiz sonucunda uygun programlar belirlenmeye çalışılmıştır.

Yerel paydaşların katkılarıyla ve üniversite-yerel yönetim-sanayi-toplum bütünleşmesi çerçevesinde, laboratuvar-atölye-kantin-spor sahası gibi genelde ihmal edilen alanları da içerecek şekilde toplam 24 program içeren beş meslek yüksekokulu kurulmuştur.

Programlar; bölge ve ülke genelindeki nitelik ve yeterlilik ihtiyaçları göz önüne alınarak, program doluluk oranları incelenerek ve ilçelerdeki ekonomik yapı düşünülerek seçilmiştir.

Sürdürülebilirliği sağlamak üzere, yükseköğrenim kurumu kurma ve geliştirme amacını taşıyan ve ilçe ileri gelenlerinin yer aldığı dernekler oluşturulmuştur.

Okulların yönetici ve çalışanları, sanayi ve toplumun her kesimiyle sıkı bir iletişim, etkileşim ve işbirliği içerisinde çalışarak öğrencilere aylık burs ve staj olanağı, firma yöneticilerinin derslere girmeleri, firma laboratuvarlarının okul tarafından kullanımı ve istihdam garantisi gibi olanaklar sağlamışlardır. Müfredat üzerinde sanayicilerle tartışılmış, mezunların istihdam edilebilirliğini sağlayacak değişiklikler mevzuatın izin verdiği ölçüde gerçekleştirilmiştir.

İşkur ve Halk Eğitimi Merkezleriyle yapılan işbirlikleriyle, topluma ve işsizlere yönelik çeşitli eğitim ve meslek edindirme kursları düzenlenmektedir.

MESLEK YÜKSEKOKULLARININ KISA TANITIMI

Cumayeri

Düzce Üniversitesi'nin 2006 yılında eğitime açılmasıyla, Cumayeri'nde Meslek Yüksekokulu (MYO) kuruluşu için çalışmalar 2007 yılında başlatılmış; Yüksekokul Projesi yerel yönetim, sivil toplum kuruluşları tarafından destek görmüş, her kademedeki yapılan yeterlik incelemelerinin ardından başvuru tüm makamlarca onaylanmıştır. Cumayeri MYO, Cumayeri Belediyesi'nin Düzce Üniversitesi'ne tahsis ettiği toplam 1500 m² kapalı hizmet binasında ve 5500 m² bahçeye sahip olarak faaliyet göstermektedir. İlk açılan programlar; ilçe, bölge ve ülke ihtiyaçlarına uygun olarak titiz araştırmalarla Makine ve Endüstriyel Kalıpcılık programları olarak belirlenmiştir. Makine Programına 2008–2009 güz dönemi ek kontenjanla, Endüstriyel Kalıpcılık programına gerekli atölye ve laboratuvar kurulumları yapılarak 2009-2010 güz döneminde öğrenci alınmıştır. Cumayeri MYO, Düzce'ye 23 Km uzaklıkta İstanbul Karayolu üzerinde, Düzce şehir merkezine ve METEB (Mesleki ve Teknik Eğitim Bölgesi) illerine kesintisiz ulaşım kolaylıkları, mevcut fiziki imkânları, dışa dönük sosyal yapısı ve potansiyel istihdam olanakları ile yöre halkı ve öğrenciler için stratejik konuma sahiptir.

Ayrıca okulumuzda, öğrencilerimizin boş zamanlarını değerlendirebileceği kantinimiz bulunmakta, yemekhane hizmetleri de okul binamız içinde verilmektedir.

Tablo 8. Cumayeri faaliyet tablosu

FAALİYET TÜRÜ	SAYISI
Seminer	3
Teknik Gezi	6
Eğitim Semineri	2
Sertifika Programları	1
Diğer	3

Çilimli

Düzce Üniversitesi Rektörlüğünün 14/01/2008 tarih ve B.30.2.DZC.0.00.00.01/211-44/161 sayılı yazısı ile diğer ilçelerdeki Meslek Yüksekokullarla birlikte, 19.03.2008*006489 tarih 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun, 2880 sayılı Kanun'la değişik 7/d-2. maddesi uyarınca verilen teklif kabul edilerek Muhasebe Programı ve Organik Tarım programı olarak açılmıştır. Muhasebe Programı daha sonra Muhasebe ve Vergi Uygulamaları programı şeklinde değiştirilmiştir.

Yüksekokulumuz, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından ihtiyaç duyulduğunda geri alınmak kaydıyla Düzce Üniversitesi'ne tahsis edilen, 3 katlı, 5 derslik, 4 idari oda, bir bilgisayar laboratuvarı, kafeterya ve yemekhaneden oluşan yaklaşık 900 m² lik kapalı alan ile sosyal faaliyet alanı olarak bir adet basketbol sahasının bulunduğu 1400 m² açık alana sahip binasında faaliyetini sürdürmektedir.

Çilimli ilçe merkezinde bulunan Yüksekokulumuzda Bitkisel ve Hayvansal Üretim Bölümü (Organik Tarım Programı) ile Muhasebe ve Vergi Bölümü (Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Programı) olmak üzere 2 bölüm bulunmakta olup, 2008/2009 Eğitim ve Öğretim yılında 2 programda 56 öğrenci ile hizmete başlamıştır.

Kuruluşumuz aşamasında Çilimli Kaymakamlığı, Belediye Başkanlığı ve Meslek Yüksekokulumuzu kalkınması için kurulan Yüksek Öğrenim Kuruluşları Yaptırma Geliştirme ve Yaşatma derneği tarafından oluşturulan komisyon ile okulumuza 44 masaüstü bilgisayar, 2 adet projeksiyon cihazı, 2 adet dizüstü bilgisayar, 2 adet fotokopi cihazı, sınıfların; sıra, yazı tahtası, kürsü, bürolar için bedelsiz olarak büro malzemeleri, okul bahçe çevresinin düzenlenmesi, kantin tezgah ve malzemeleri, bilgisayar masaları gibi temel ihtiyaçlarımız konusunda destekleyerek katkı sağlamışlardır. Bu desteklerin bir kısmı nakit bir kısmı aynı bağış olarak kurumumuza kazandırılmıştır. Nakit girişleri dernek üzerinden olup okulumuz ihtiyaçları doğrultusunda kullanılarak demirbaşaya kayıt edilebilirler kayıt edilmiştir.

2 program ve 56 öğrenci ile açılan yüksekokulumuz birimine 2 öğretim görevlisi ve tedviren atanmış 1 yüksekokul sekreteri ile çalışmalarına başlamıştır.

Gölyaka

Gölyaka Meslek Yüksekokulu Yüksek Öğretim Kurumunun 19.03.2008 tarih ve 927/6489 sayılı oluru kararı ile Gölyaka İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün Üniversitemize süresiz tahsis etmiş olduğu 3.000 m² si kapalı, 10.700 m² si açık alan olan kampüs alanında kurulmuş, 07.10.2008 tarihinde resmi açılışı gerçekleştirilmiştir. Gölyaka Belediye Başkanlığı ve

derneklerinden: 3 sınıf, 1 adet 30 öğrenci kapasiteli bilgisayar laboratuvarı ve 1 büro tefrişi hibe alınmıştır.

3 Programda; 70 öğrenci 2 öğretim görevlisi ve 1 ücretli öğretim elemanı ile 3 adet derslik ve 1 adet Bilgisayar laboratuvarı ile 2008-2009 Eğitim-Öğretim dönemine başlamıştır.

2010-2011 Eğitim-Öğretim döneminde Gölyaka Meslek Yüksekokulunda, Teknik programlar, iktisadi ve idari programlar olmak üzere iki ana bölümde; Bilgisayar Programcılığı Programı, Grafik Tasarımı Programı, Turizm ve Otel İşletmeciliği Programı, Pazarlama Programı ve Halkla İlişkiler ve Tanıtım Programları olmak üzere toplam 5 programda 285 öğrenci, 9 Öğretim Görevlisi, 3 Ücretli Öğretim elemanı, 3 İdari personel ile 9 adet derslik, 3 adet 30 öğrencilik bilgisayar laboratuvarı, 1 adet teknik resim atölyesi, 1 adet fotoğraf atölyesi ve 3 adet 60 kişilik sınıflarda Eğitim-Öğretim faaliyetini sürdürmektedir.

Yüksekokulumuz öğrencilerine yönelik olarak gerçekleşen faaliyetler:

Kişisel Gelişim Seminerleri :3 adet
Sinema Gösterimi :1 adet
Mesleki Gösteri :1 adet
Hatıra Ormanı Fidan Dikimi :1 adet

Gümüşova

Gümüşova Meslek Yüksekokulu 2008 yılında, Düzce ilinin Gümüşova ilçesinde, Makine Resim ve Konstrüksiyon, Metalografi ve Malzeme Muayene, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği programlarıyla birlikte, 4 sınıf, 1 Cad-cam, 1 makine resim ve konstrüksiyon ve 1 adet metalografi ve malzeme muayene laboratuvarı kapasitesiyle kurulmuştur. Kurulduğu yıldan itibaren, civardaki sanayi kuruluşlarının, Gümüşova belediyesinin ve halkının desteğini gören okulumuza, 2008 – 2009 yılında alt yapısına 1 bilgisayar laboratuvarı, 3 sınıf ve 1 yemekhane, 1 kantin katmış olup, makine resim ve konstrüksiyon laboratuvarına 60.000 TL'lik makine ve ekipman, metalurji laboratuvarına 40.000 TL'lik makine ve ekipman alımı yapılmıştır.

Makine Resim ve Konstrüksiyon, Metalografi ve Malzeme Muayene, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği programıyla eğitim öğretim hayatına 66 öğrenci ile başlamıştır. Başlangıçta 4 sınıf, 1 Cad-cam, 1 makine resim ve konstrüksiyon ve 1 adet metalografi ve malzeme muayene laboratuvarı mevcuttu. 3 öğretim görevlisi görev yapmaktaydı.

Mevcut programlara ek olarak Üretimde Kalite Kontrol ve Kaynak Teknolojisi de katılarak toplam program sayısı 5 olmuştur. Toplam öğrenci sayısı 2011 yılı itibarı ile 427 dir. 7 derslik, 1 metalurji laboratuvarı, 1 adet Makine Resim ve Konstrüksiyon Laboratuvarı, 1 adet Genel Bilgisayar Laboratuvarı, 1 adet Cad-cam laboratuvarı bulunmaktadır.

Teknik gezi: 15

Eğitim Semineri: 10

Turnuva: 6

Kaynaşlı

Yüksekokulda bulunan programlar Ülkemizin ve bölgedeki Sanayii kuruluşlarının ihtiyaçları doğrultusunda 500 Sanayii kuruluşu ile yapılan anket ve toplantılarla belirlenmiştir. Yüksekokul bünyesinde Çevre Koruma ve Kontrol Programı, Geleneksel El Sanatları Programı, Harita ve Kadastro Programı, Lastik ve Plastik Programı, Yapı Ressamlığı Programı, Dış Ticaret Programı, Lojistik Programı bulunmaktadır. Bu programlardan Yapı Ressamlığı Programı Türkiye’de sadece Kaynaşlı Meslek Yüksekokulu’nda bulunmaktadır.

Kaynaşlı Meslek Yüksekokulu Kampüs Çalışmaları: Kaynaşlı Sarıçökek mevkiinde, 170 Dönüm alanda, 6000 Öğrenci kapasiteli Kaynaşlı MYO Kampüs çalışmaları devam etmektedir.

Kaynaşlı Meslek Yüksekokulu Sanayii İşbirliği: Lastik Plastik Programı ile Düzce Standart Profil ve ANLAŞ arasında imzalanan protokol kapsamında 15 öğrenci burs almakta ve okulu bitirdiklerinde yine bu şirketlerde iş imkanı bulmaktadırlar. Çevre Koruma ve Kontrol programı ile ANLAŞ arasında imzalanan protokol kapsamında ise 1 öğrenciye burs imkânı sağlanmaktadır.

Kaynaşlı Meslek Yüksekokulu Halk İşbirliği: Yüksekokul bünyesinde kurulan atölyelerle Eğitimin yanında kazanımların Halkla paylaşılması adına El Sanatları ile Kaynaşlı Halk Eğitim Merkezi ile ortaklaşa kurslar açılmıştır. Kaynaşlı Halk Eğitim Merkezi İşbirliği ile 2008 yılında 3 adet, 2009 yılında 8 adet, 2010 yılında ise 6 adet olmak üzere toplam 17 adet kurs açılmıştır. Bunun yanında Düzce İş-Kur Müdürlüğü ile Yüksekokul arasında 2010 yılında 8 kurs açılmıştır. Kurs kapsamında 128 kursiyere 330 TL yemek ve ulaşım katkısı sağlanmıştır. Yüksekokul ile Düzce İş-Kur Müdürlüğü ve Kaynaşlı Halk Eğitim Merkezi ile yapılan ortak projeler kapsamında açılan 25 farklı kursta, 350’si kadın, 146’sı erkek olmak üzere toplam 496 kursiyere çeşitli alanlarda sertifikalar verilmiştir. Bu kurslar 2011 yılında da Halk Eğitim üzerinden devam etmektedir.

Kaynaşlı Meslek Yüksekokulu Laboratuvarları: Yüksekokulda 2009 yılında Kimya &Çevre Laboratuvarı, 2010 yılında Polimer ve Korozyon Araştırma Laboratuvarı kurulmuştur. Bu laboratuvarlarda temel kimya deneyleri, su, toprak analizleri ve korozyon ile ilgili araştırmalar yapılabilmektedir.

Kaynaşlı Meslek Yüksekokulu El Sanatları Atölyeleri: Geleneksel El Sanatları Programının açılmasıyla birlikte Tezhip, Hat, Minyatür, Telkari, Ebru, Halı-Kilim, Taş ve gümüş İşleme, İpek Dokuma Atölyeleri kurulmuştur.

Yüksekokulda yapılan Projeler: Düzce Üniversitesi’nin DPT’ye yazdığı 6.000.000 TL’lik Altyapı projesinin Kimyasal Analiz ve Çevre Laboratuvarı ayağını yürütmüştür. 1 Adet Düzce Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projesi halen devam etmektedir. 5 adet Kaynaşlı Kaymakamlığı ile ortak projeler yürütülmüştür. Doğu Marmara Kalkınma Ajansında 1 adet projemiz kabul edilmiştir.

I.Meslek Yüksekokulları Öğrenci Sempozyumu: Türkiye’de ilk defa Kaynaşlı Meslek Yüksekokulu tarafından 21-22 Ekim 2010 tarihinde düzenlenen Meslek Yüksekokulları Öğrenci Sempozyumuna 36 Üniversiteden 450 kişi katılmıştır.

Kurumsallaşma Çalışmaları: Türkiye’de 660 Meslek Yüksekokulundan 20 tanesinde ISO 9001 belgesi mevcuttur. ISO 9001 Belgesine sahip olan Yüksekokullardan birisi de Kaynaşlı Meslek Yüksekokulu’dur.

Konferanslar: Öğrencilerin çok yönlü gelişmeleri adına alanlarıyla ilgili uzman kişilerden 2008 yılında 27 adet, 2009 yılında 42 adet, 2010 yılında 15 adet olmak üzere toplam 84 adet konferans düzenlenmiştir.

Teknik Geziler: 2008 yılında 8 adet, 2009 yılında 8 adet, 2010 yılında 4 adet olmak üzere toplam 20 adet teknik gezi düzenlenmiştir.

Uluslararası İşbirlikleri: Yüksekokul ile Polonya Gdansk Teknik Üniversitesi arasında Öğretim Elemanı değişim Protokolü imzalanmıştır. Yapılan Protokol kapsamında Yurtdışındaki Üniversite’den Polimer ve Korozyon Araştırma Laboratuvarında 3 aylık bir süre için araştırma yapmak üzere Gdansk Teknik Üniversitesi’nden Doktora Öğrencisi Kasia Schaeffer gelmiştir.

Doğa ve Sosyal Geziler: Öğrencilerin sosyal anlamda gelişmeleri adına 2008 yılında 2 adet, 2009 yılında 2 adet, 2010 yılında 1 olmak üzere toplam 5 adet doğa/sosyal gezi düzenlenmiştir.

Sergi: Yüksekokulumuzda Cumhuriyetimizin Işığında Geleneksel Türk El Sanatları Konulu, İş-Kur Sergileri olmak üzere toplam 6 adet El Sanatları sergisi gerçekleştirilmiştir.

Tiyatro: Yüksekokulumuzda “Şu Çılgın Türkler”, “Haydi Karına Koş” isimli 2 adet tiyatro gösterisi gerçekleştirilmiştir.

Panel: Yüksekokulumuzda Girişimcilik-Lojistik ve Öğrenci Paneli olmak üzere 2 adet panel düzenlenmiştir.

Spor: Yüksekokulumuz Bayan Voleybol Takımı Düzce Üniversitesi bünyesinde 2009 yılında düzenlenen turnuva kapsamında şampiyon olmuşlardır.

SONUÇ

İlçe belediyeleri başta olmak üzere, çevredeki sanayi kuruluşları, hayırsever işadamları ve vatandaşların katkılarıyla bölge ve ilçeye önemli katkı sağlayan meslek yüksekokulları, özenle seçilmiş programları, halk-üniversite, halk-sanayi işbirlikleriyle yapılan çalışmalarla üniversitenin misyonu olan değer üretmeyi hedef alarak çalışmalarını sürdürmektedir.

Ülkemizin ihtiyacı olan yetişmiş insan gücüne katkı sağlamak adına, meslek yüksekokullarının ilçelerde yaygınlaştırılması ve açılacak programların titizlikle seçilerek açılması büyük önem taşımaktadır.

REFERANSLAR

Tez

Özsoy. C, (2007). Türkiye’de mesleki ve teknik eğitimin iktisadi kalkınmadaki yeri ve önemi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi

Ünlüeser. S.T., Mesleki teknik eğitimin gelişimi ve teknik öğretmen yetiştirmede karşılaşılan sorunlar, Yeditepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Lisansüstü Eğitim Tezi